

کیمشان

حجاب، امنیت بخش زن و مرد

حجاب، یکی از وسایل امنیت است. با حجاب، هم خود زن مسلمان امنیت پیدا می‌کند و هم مردان مسلمان امنیت پیدا می‌کنند. آنجایی که حجاب را از زسان دور می‌کنند، آنجایی که زن را بسه عربانی و برهنگی نزدیک می‌کنند، در درجه اول امنیت از خود زن و در درجه بعد از مردان و جوانان گرفته خواهد شد. برای اینکه محیط سالم و دارای امنیت باشد، زن بتواند کار خود را در جامعه انجام بدهد، مرد هم بتواند مسئولیتهای خود را انجام بدهد. اسلام حجاب را معین کرده است که این حجاب، یکی از آن احکام پرخته است .

- سخنرانی در اجماع زبان خوستان، ۲۵/۱۳/۲۰
- پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

در محضر امام خمینی (ره)

موظفیم انجام وظیفه کنیم

حالات امام فرق نمی‌کرد، امام چه در نجف، چه در پاریس و چه در تهران حالاتشان یکسان بود و نهضت را پیروز می‌دانستند. حتی در پاریس هم عدهٔ زیادی مراجعه می‌کردند و می‌پرسیدند:چه وقت پیروز می‌شویم و تا کی باید کشته بدهیم؟ جواب امام این بود که ما موظفیم انجام وظیفه کنیم و اگر ما انجام وظیفه کردیم چه انقلاب ما به ثمر برسد و چه ترسد پیروزیم. حالات امام در تمام این مراحل هیچ تفاوتی نداشت. ^۱

چرا مانع جوان‌ها می‌شوید؟

وقتی نهضت داشت اوج می‌گرفت، اعلامیه اول امام برای اتمام حجت به شاه، نمر بود. ولی بعد ایشان دیدند که با نرمی نمی‌توان با اشخاص درشت برخورد کرد. به همین دلیل قدم به قدم درشتی و با صراحت حرف زدن را بیشتر کردند و کم کم نهضت اوج گرفت و در مردم بیداری پدید آمد. به‌خصوص جوان‌ها مطالب را زود گرفتند و در همان اوایل زود به جوش آمده بودند. این رفتار جوان‌ها به نظر با اخلاق آرام بزرگان خانه مثل پدرها سازگار نمی‌آمد و پدران گاه آزرده می‌شدند. یک روزی پدری دست پسر خود را گرفت و به محضر امام آمد و گفت اقا شما ایشان را نصیحت کنید که یک مقدار متامل حرکت کند که نظم و آرامش خانه به هم زده نشود. امام نظرات پدر را شنیدند، نظرات پسر را هم گوش کردند، بعد به‌جای آنکه به پسر نصیحت کنند به پدر عتاب کردند که:جوان‌ها راه خودشان را یافته‌اند، چرا مانع می‌شوید؟ چرا نمی‌گذارید به راه خودشان بروند و از این خودمودی بدر آیند، از این رختوی که از غرб به شما تحمیل شده بدر آیند، جوانها دارند درمی آیند شما هم سد راه و مانع سیر نشوید.^۲

- ^{حجت‌الاسلام والمسلمین فردوسی‌پور - اطلاعات هنگی - ش ۲۰۲۷ - ص ۱۹}
- ^{آیت‌الله خلیعی - با پای افتاب - ج ۳ - ص ۴۱}

استفتاء

از رهبر معظم انقلاب اسلامی

تعویض کتاب کهنه با تازه

(س) برای پیشبرد فرهنگ کتابخوانسی، بعضی کتاب فروش‌ها بر گه‌ها و کتب فرسوده و باطله را خریداری و به جای پول آن، کتاب می‌دهند، آیا این اشکال دارد؟
ج) فی‌نفسه اشکال ندارد.

معرف صفت زکات در کتابخانه عمومی

(س) با توجه به پایین بودن شاخص‌های کتاب و کتابخوانی در کشور، آیا امکان ساخت کتابخانه برای استفاده عموم مردم، از محل مصارف زکات مال وجود دارد؟

ج) اگر مطابق مصالح عمومی اسلام و مسلمین باشد، اشکال ندارد.
سفر شخص بدهکار

(س) فردی که به خویشان و یا دوستان بدهکاراست، آیا می‌تواند به زیارت اربعین مشرف شود؟

ج) اگر زمان ادای قرض نرسیده و یا قرض دهنده به او مهلت برای پرداخت قرض بدهد؛اشکالی ندارد؛ و در صورتی که زمان ادای آن رسیده و بتواند بدهی خود را بدهد و طلبکار هم مطالبه کند، اول قرض خود را پرداخت نماید و اگر مکلف، به قصد ترک واجب مثل نپرداختن دینی که وقت پرداختش رسیده است به سفر برود، نمازش تمام است؛ اما اگر بدون این قصد سفر می‌رود، هرچند مستلزم ترک واجب می‌شود، نماز شکسته است.

زیارت اربعین در ایام تحصیلی

(س) آیا سفر زیارت اربعین برای طلاب و دانشجویان در ایام تحصیلی اشکال دارد؟

ج) تابع قوانین و مقررات مربوط است.

شناخت عوامل موثر و دخیل در حرک‌ها و حوادث این جهان، و استفاده از آنها در حیات فردی و اجتماعی، نقش تعیین‌کننده‌ای در پیروزی‌ها و موفقیت‌های حاصله در دنیا و آخرت انسان دارد. نوشتار حاضر بر آن است تا این عوامل و متغیر ها و عوامل فراتر از محسوسات روزمره بشری را از منظر آموزه‌های وحیانی قرآن کریم تبیین نماید.

بر اساس آیات متعدد قرآن و شواهد فراوان عقلی، نقلی و تجربه‌های شخصی مومنان، عواملی در حرکت و حوادث این جهان دخیلند که فراتر از عوامل شناخته‌شده مادی به‌حساب می‌آید. قرآن از مجموعه این عوامل و عواملی‌که فراتر از محسوسات روزمره بشری است، تعبیر به غیب نموده است. قرآن در موارد متعدد از مومنان خواسته است که ایمان به غیب داشته و بر روی امدادهایی که از جهان غیب بر زندگی مؤمن تأثیرگذار است، حساب ویزه‌ای باز کنند. قرآن نه تنها مومنان را به این مسئله دعوت کرده است، بلکه برای اطمینان خاطر و تقویت ایمان مومنان، موارد متعددی از این‌گونه امدادها را نقل نموده است که از مجموع آنها می‌توان به نکات زیر پی برد:

اول- تنوع امدادهای غیبی

اولیسن نکته‌ای که از آموزه‌های قرآن در این زمینه توجه انسان را جلب می‌کند، تنوع امدادهای غیبی است. خدای متعال این امدادها را از راه‌های مختلف به جامعه مومنان ارزانی داشته است تا مومنان با چشم بصیرت ببینند: «بل یاده مبسوطان: دستان خدا بسته نیست» و از هر راهی می‌تواند مؤمن را یاری دهد. برخی از موارد امداد الهی در قرآن را مرور می‌کنیم:

۱- حرق عاتد: امداد غیبی به حضرت موسی و پیروانش

هنگامی که حضرت موسی(ع) و یارانش از سلطه فرعون و فرعونیان‌گریختند و به رود نیل رسیدند، ناگهان مشاهده کردند که فرعون و لشکر یانش به تعقیب آنان آمده‌اند. یاران حضرت موسی به شدت ترسیدند و هیچ راه‌گریزی تصور نمی‌کردند. پیش رویشان رود بزرگ نیل است که امکان عبور از آن نیست و پشت‌سرشان لشکر فرعون که با سرعت و ادوات نظامی آمده‌اند تا همه را دستگیر کرده و یا به قتل برسانند. در این هنگامه

معارف

Maaref@Kayhan.ir

شناخت عوامل موثر و دخیل در حرک‌ها و حوادث این جهان، و استفاده از آنها در حیات فردی و اجتماعی، نقش تعیین‌کننده‌ای در پیروزی‌ها و موفقیت‌های حاصله در دنیا و آخرت انسان دارد. نوشتار حاضر بر آن است تا این عوامل و متغیر ها و عوامل فراتر از محسوسات روزمره بشری را از منظر آموزه‌های وحیایی قرآن کریم تبیین نماید.

همه جا را برای یافتن نوزادان زیر نظر می‌گیرند، خداوند به مادر حضرت موسی الهام می‌کند که «فرزندت را درون صندوقچه‌ای قرار بده و به دریا بینداز». عجیب‌تر آنکه خداوند این فرزند را به دست فرعون می‌رساند و محبت وی را در دل فرعون- دشمن جانی حضرت موسی(ع)-قرار می‌دهد و بدینسان امداد غیبی دیگری برای حضرت موسی تحقق می‌یابد و در امنیت کامل، مراحل رشد خود را سپری می‌کند. (طه- ۳۸ و ۳۹)

۴- ربع در دل دشمنان

از جمله امدادهای غیبی وعده داده شده به مومنان، برانگیختن ترس در دل دشمنان است. قرآن در موارد متعددی به این امداد غیبی مهم اشاره می‌کند و به مسلمانان گوشزد می‌کند که خدای متعال ترس از آنان را در دل دشمنان قرار داده است و همین ترس سبب برآشفتگی ذهنی و خطای محاسباتی دشمنان خواهد شد. یکی از نمونه‌های عبرت‌آموز این امداد، در جریان جنگ مسلمانان با یهودیان بنی نضیر اتفاق افتاد. در حالی که یهودیان مدینه از جهت اقتصادی و علمی به مسلمانان فخر می‌فروختند و مجیز به ذّهای مستحکم دفاعی بودند و به همین خاطر خیالشان از رویارویی با مسلمانان راحت بود، ترس عجیبی از مسلمانان در دشان افتاد و همین ترس سب شد با دستان خودشان دزهباشان را ویران کنند و مفتضاحنه تن به شکست و تسلیم دادند. خود مسلمانان نیز باورشان نمی‌شد روزی موفق شوند این قدرت اقتصادی و فرهنگی زمانه خودشان را شکست دهند:

«و خدایي است که در همان ابتدای رویارویی شما با یهودیان پیمان شکن، آنان را شکست داد و از مدینه اخراج نمود. باورتان نمی‌آمد که روزی بر آنان غلبه کنید و از مدینه تبعید گردند. آنان نیز باورشان این بود که با دزهباشان مانع پیروزی سپاهیان خدا می‌شوند. اما خدا از راهی که

﴿فَآرَسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَحُودًا لَّمْ تَرَوْهَا﴾

[الاحزاب: ۹]

نگاهی به امدادهای غیبی در قرآن

میثم رستمی

ترس و وحشت و ناامیدی بود که صدای محکم و همراه با ایمان حضرت موسی ورق را بر گرداند: «هرگز به دست دشمن نخواهیم افتاد، چون که با من خدای من است که قطعاً راهی خواهد گشود». در نتیجه همین ایمان راسخ و اطمینان قلبی حضرت بود که خداوند راهی برای آنان گشود و به موسی(ع) دستور داد با عصایش به رود نیل بزند. سپس خدای متعال رود نیل را شکافت تا حضرت موسی و پیروانش به سلامت از آن عبور کنند و همین که فرعون و فرعونیان وارد رود نیل شدند، غرق گشتند.

در آخر آیه نیز خداوند می‌فرماید این واقعیت تاریخی، نشانه و آیتی برای مومنان است تا در مسیر مجاهدت خود، بنی‌بستی نبینند و ناامید نگردند. (شعراء- آیات ۶۰ تا ۶۰)

۲- حضور فرشتگان: امداد غیبی خدای متعال در جنگ بدر

در آیات زیادی خداوند از این جنگ یاد کرده است. این جنگ، اولین جنگ مسلمانان تحت لوای حکومت اسلامی است. مسلمانانی که ابزار و ادوات جنگی قابل توجهی نداشتند و امکانات جنگی شان در مقابل امکانات جنگی دشمن چندان به چشم نمی‌آید. تعداد نیروهای جنگی آنان نیز به مراتب از دشمن کمتر است. اما در پرتو امداد غیبی الهی و به یاری

از جمله امدادهای غیبی وعده داده شده به مومنان، برانگیختن ترس در دل دشمنان است. قرآن در موارد متعددی به این امداد غیبی مهم اشاره می‌کند و به مسلمانان گوشزد می‌کند که خدای متعال ترس از آنان را در دل دشمنان قرار داده است و همین ترس سبب برآشفتگی ذهنی و خطای محاسباتی دشمنان خواهد شد.

آمدن فرشتگان، مسلمانان موفق به شکست دشمن شدند و با چشم خود سیطره قدرت الهی را مشاهده نمودند. (آل‌عمران- آیات ۱۲۳ و ۱۲۴)

۳- الهام به مادر حضرت موسی(ع)

یکی دیگر از راه‌های امداد غیبی، الهام وحی گونه به دل‌های مومنان است. هنگامی که فرعون دستور داد به خدا نسبت می‌دهند و اگر آن را مطرح حضرت موسی، که بر او چاره‌ای برای نجات جگرگوشه خویش بود، در حالی که بنظر می‌آمد همه راه بسته است و نیروهای اهریمنی فرعون

قرآن در موارد متعدد از مومنان خواسته است که ایمان به غیب داشته و بر روی امدادهایی که از جهان غیب بر زندگی مؤمن تأثیر گذار است، حساب ویزه‌ای باز کنند. قرآن نه تنها مومنان را به این مسئله دعوت کرده است، بلکه برای اطمینان خاطر و تقویت ایمان مومنان، موارد متعددی از این‌گونه امدادها را نقل نموده است.

کردند تا مانع پیشروی دشمن به داخل مدینه شوند. اما اوضاع رفته رفته پیچیده‌تر شد. یهودیان مدینه (بنی‌قریظه) در این اوضاع خطرناک، دست به توطئه زده و شهر را در زمانی که عمده نیروهای جنگی اسلام در پشت خندق به فکر رویارویی با احزاب هستند، به آشوب کشاندند. به باور برخی مسلمانان فاضله‌ای تا مسقط حکومت نویای پیامبر نمانده بود. در این هنگام بود که جهان هستی، مسیر ورزش باد را به فرمان خدای متعال در جهت از بین‌بردن قوای دشمنمن قرار داد و خمیمه‌ها و دیگر‌های غذای آنان را برهم زد و مرکبشان را وحشت زده نمود و به این جهت ترس و واهمه‌ای عجیب در دل دشمنان افتاد، به‌طوری‌که پای به فرار گذاشته و جنگی عجیب که می‌رفت کار حکومت پیامبر را یکسره کند، با بادی نه چندان سخت، خاتمه یافت. «ای مومنان، الطاف و نعمت‌های خدا در حق خود را یادنمایید آن زمانی‌که احزاب به سراغ شما آمدند و خدای متعال بادی بر آنان فرستاد و سپاهیانی نامرئی نیز برایتان فرستاد»(انعام- ۹)

سوم- امداد الهی جایگزین تلاش و تدبیر مومنان نیست

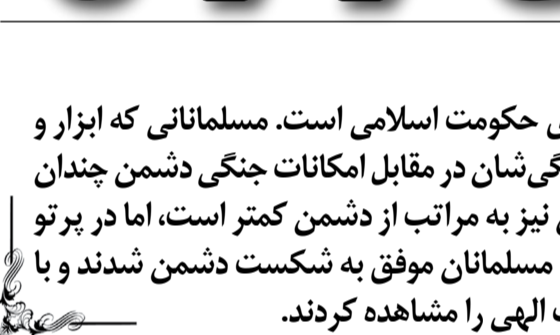
از آیات قرآن به خوبی فهمیده می‌شود که امدادهای غیبی خدای متعال و جهان هستی، جایگزین تلاش و تدبیر مومنان نخواهد بود. اساساً نظام غیبی خداوند، وسیله‌ای برای تنبیل‌پروری نیست. بلکه شرط تحقق این‌گونه امدادها این است که مومنان با کمال دقت و هوشیاری و با همه اسبابی که در اختیار دارند، به وظائف خود قیام کنند. از همین روی می‌بینیم که پیامبر(ص) به بهانه اتکه، به غیب و امدادهای غیبی و خبرهای غیبی، دست از تدابیر و برنامه‌های خویش بر نداشتند. افرادی به‌عنوان جاسوس در بین دشمنان گسیل می‌کردند تا از دشمن اطلاعات تازه کسب کنند. تدابیر نظامی در جنگ احد و سایر جنگ‌ها اتخاذ کردند، با اینکه خدای متعال به پیامبر و مومنان وعده پیروزی در جنگ‌های متعددی را داده بود و ….

از همین رووست که خدای متعال درعین حال که مومنان را دلگرم

از آیات قرآن به خوبی فهمیده می‌شود که امدادهای غیبی خدای متعال و جهان هستی، جایگزین تلاش و تدبیر مومنان نخواهد بود. اساساً نظام غیبی خداوند، وسیله‌ای برای تنبیل‌پروری نیست. بلکه شرط تحقق این‌گونه امدادها این است که مومنان با کمال دقت و هوشیاری و با همه اسبابی که در اختیار دارند، به وظائف خود قیام کنند.

از همین رووست که خدای متعال درعین حال که مومنان را دلگرم

جنگ بدر، اولین جنگ مسلمانان تحت لوای حکومت اسلامی است. مسلمانانی که ابزار و ادوات جنگی قابل توجهی نداشتند و امکانات جنگی شان در مقابل امکانات جنگی دشمن چندان به چشم نمی‌آید، تعداد نیروهای جنگی آنان نیز به مراتب از دشمن کمتر است، اما در پرتو امداد غیبی الهی و به یاری آمدن فرشتگان، مسلمانان موفق به شکست دشمن شدند و با چشم خود سیطره قدرت الهی را مشاهده کردند.

به امدادهای غیبی می‌کند، به آنان دستور می‌دهد: «و عدوا لهم ما استولعتم من قوه و من ریسات الخلیل ترهیمون به عدو الله و عدوکم، نیروهای و ادوات نظامی خود را تا جایی‌که می‌توانید از آتقا، دعوت ما به واسطه آن دشمنان خدا و دشمنانتان از شما حساب ببرند».

(انفال- ۶۰)

در سوره محمد(ص) آیه ۴ خدای متعال به مومنان دستور می‌دهد که هنگامی که در جنگ دشمنان را اسیر کردید، آنان را محکم بندید، مبادا که فرار کنند یا اسبیبی به شما بزنند. یعنی حتی در ریزترین مسألت، خداوند به مومنان دستور تدبیر و دقت می‌دهد و از آنان می‌خواهد که به بهانه ایمان و امدادهای غیبی در امور خود سستی نکنند.

ممکن است سوآلی ذهن خواننده محترم را به خود مشغول کند: اگر قرار است همه تلاش‌مان را انجام دهیم، دیگر چه نیازی به امدادهای غیبی باقی می‌ماند؟ پاسخ این است که ما انسان‌ها از جهت مختلف دارای

نمونه اول: باران رحمت الهی در جنگ بدر

یکی از خبات‌هایی که دشمن در جنگ بدر انجام داد، بر کردن چاه‌های آب از سنگ بود تا مسلمانان به آب دسترسی نداشته باشند. به‌طور مسلم کمبود آب در هر جنگی می‌تواند شکست‌دهنده باری برای دشمنان رقم بزند. این مسئله موجب ترس و وحشت بسیاری از رزمندگان مسلمان شد. اما خدای متعال باران رحمت الهی را برای مسلمانان نازل نمود تا مسلمانان از این بحران خارج شده و با نیروی ایمان بیشتری یای در رکاب حق، حرکت کنند. جالب آنجاست که نزول باران به قدری فراوان بود که نه تنها آب فرشتگان مسلمانان را تأمین نمود، بلکه آب برای شستشو و استحمام نیز فراهم گردید.(انفال- ۱۱)

نمونه دوم: ورزش شدید باد و بر هم زدن آرایش جنگی دشمن

بی شک جنگ احزاب از حساس‌ترین لحظه‌های تاریخ اسلام می‌باشد. زمانی که همه دشمنان برای نابودی اسلام و مسلمانان متحد شده و اختلافات خود را کنار گذاشتند و به سوی مدینه هجوم بردند، مسلمانان چاره‌ای موقت اندیشیدند و در اطراف مدینه خندق حفر

از آیات قرآن به خوبی فهمیده می‌شود که امدادهای غیبی خدای متعال و جهان هستی، جایگزین تلاش و تدبیر مومنان نخواهد بود. اساساً نظام غیبی خداوند، وسیله‌ای برای تنبیل‌پروری نیست، بلکه شرط تحقق این‌گونه امدادها این است که مومنان با کمال دقت و هوشیاری و با همه اسبابی که در اختیار دارند، به وظائف خود قیام کنند.

به امدادهای غیبی می‌کند، به آنان دستور می‌دهد: «و عدوا لهم ما استولعتم من قوه و من ریسات الخلیل ترهیمون به عدو الله و عدوکم، نیروهای و ادوات نظامی خود را تا جایی‌که می‌توانید از آتقا، دعوت ما به واسطه آن دشمنان خدا و دشمنانتان از شما حساب ببرند».

دوم- امداد الهی مشروط به شرایط است

از دیدگاه قرآن، تحقق امدادهای الهی متوقف بر چهار شرط است: ایمان، مجاهدت، اخلاص، صبر و استقامت
هراکه مومنان بعد از تلاش و تدبیری که وظیفه‌شان می‌باشد، با مجاهدت و اخلاص در مسیر حق قدم برارند و در این راه ثبات قدم به خرج دهند، امداد الهی نصیب قدامت می‌شود.

در آیاتی که خداوند فرستادن فرشتگان در جنگ بدر را ذکر می‌کند، بیان می‌شود که شرط فرستادن فرشتگان الهی صبر و تقواست. «هنرت، کفایت و امداد الهی، به نصرت و صبر و تقوای مومنان مشروط است، خداوند سبحان به مومنان وعده داده که اگر اهل صبر و تقوا باشند، آنان را با فرشتگان نشاندند باری خواهد کرد. هرچند کافران با شتاب و جوش و خروش هجوم آورند.(آل‌عمران- ۱۲۵)

و یا در آیه دیگر شرط نزول برکات آسمان و زمین را ایمان و تقوا می‌داند. «و اگر اهل آبادی‌ها ایمان آورده و تقوی پیشه می‌کردند، هر آینه با‌بهای برکات آسمان و زمین را بر وی الهی می‌گشودیم اما تکذیب کردند و لذا به واسطه اعمالی که انجام دادند آنها را مواخذه نمودیم.(اعراف- ۹۶) بنابر این نباید انتظار داشت که هر فردی همین که نام اسلام و مسلمانی را حمل می‌کند، مورد امداد غیبی الهی قرار گرفته و در برابر دشمنان پیروز گردد و نیز نباید انتظار داشت. که با تلاش‌های ناچیز و یا موقت می‌توان امداد الهی را نصفتن نمود. بلکه خداوند بعد از دینن ثبات قدم و مجاهدت‌ها، امدادش را برای بندگان خویش می‌فرستد.

صفحه ۶

پنج‌شنبه ۲۵ مهر ۱۳۹۸

۱۸ صفر ۱۴۴۱ – شماره ۲۲۳۱۰

چراغ راه

آثار بخشش و بخل

قال الامام الحسین(ع): «من جاد ساد و من بخل ردل»
امام حسین(ع) فرمود: هر کس بخشش کند سرور می‌گردد، و هر که بخل ورزد، پست و خوار می‌شود.^(۱)

۱- بخارالتوراج، ج ۷۸، ص ۱۲۱

حکایت خوبان

جایگاه دوزخ برای یاری نرساندن به امام حسین (ع)

در عصر خلافت امام‌علی(ع) یکی از مسلمین به نام «هرثمه بن سلیم» که شخص بی‌سعادت و بی‌تفاوتی بود و چندان اعتقاد به عظمت مقام علی(ع) نداشت، همسری پاک و با معرفت داشت که، از ارادت‌نمندان امام علی(ع) بود. هرثمه می‌گوید همراه امام علی(ع)، برای جنگ صفین، از کوفه به جبهه صفین حرکت می‌کردیم چون به سرزمین کربلا رسیدیم، وقت نماز شد نماز را به امامت امام علی(ع) خواندیم، حضرت، بعد از نماز، مقداری از خاک کربلا را برداشت و بویید و فرمود: عجب از تو ای خاک! از میان تو جماعتی بر می‌خیزند که بدون حساب وارد بهشت می‌شوند. به جبهه صفین رفتیم و سپس به خانام بازگشتم و به همسرم که از محبان علی(ع) بود گفتم: از دوستت ابوالحسن برای تو مطلبی نقل کنم، آنگاه ماجرا را برای او تعریف کردم، سپس گفتم علی(ع) ادعای علم غیب می‌کند. همسرم گفت مردا دست از این ایرادها بردار امیرالمؤمنین، علی(ع) آنچه بگوید سخن حق است.

هرثمه می‌گوید: من همچنان در مورد این سخن علی در تردید بودم تا آن هنگام که جریان کربلا و لشکرکشی ابن زیاد به سوی کربلا، برای جنگ با حسین(ع) پیش آمد من در لشکر عمر سعد به کربلا رفتم در آنجا به یاد سخن امام علی(ع) افتادم که به راستی حق بود از این رو، از کمک به سپاه عمر سعد ناراحت بودم در یک فرصت مناسب در حالی که سوار بر اسب بودم، به سوی حسین(ع) رفتم و حدیث پدرش را به یاد آن حضرت انداختم حضرت فرمود «کنون آیا با موافقین ما هستی یا از مخالفین ما؟» گفتم هیچ کدام فعلا در فکر اهل و عیال خودم هستم فرمود «پس به سرعت از این سرزمین برو، زیرا کسی که در این جا باشد و صدای ما را بشنود، ولی ما را یاری نکند، داخل در آتش دوزخ خواهد شد» هرثمه بی‌سعادت، در آن نقطه حساس، راه بی‌تفاوتی را پیش گرفت و از آن سرزمین به سرعت گریخت تا جان خود را حفظ کند.

شرح نهج‌البلاغه ابن ابی الحدید ج ۳ ص ۱۶۹

پرشش و پاسخ

چرایی مراسم پیاده‌روی اربعین حسینی(۲)

پرشش:

برای مراسم اربعین امام حسین(ع) چه ادله و مستنداتنی وجود دارد، و چرا برای سایر امامان معصوم(ع) چنین مراسمی برگزار نمی‌شود؟
پاسخ:

در بخش نخست پاسخ به این سؤال ضمن بیان اجمالی پاسخ، به منظر روایی و تاریخی در بیان تفصیلی اشاره کردیم. اینک در بخش پدانی دنباله مطلب را می‌ی گیریم.
۲- منظر علما و اندیشمندان
آیت‌الله جوادی آملی در باب اهمیت زیارت اربعین می‌نویسد!
«اهمیت زیارت اربعین، تنها به این نسبت است که از نشانه‌های ایمان است، بلکه طریق این روایت، در ردیف نمازهای واجب و مستحب قرار گرفته است. بنابر این همان‌گونه که نماز، ستون دین و شریعت است، زیارت اربعین و حادثه کربلا نیز ستون ولایت است. اما مهم آن است که دریابیم نماز و زیارت اربعین انسان را چگونه متدین می‌کند. (شکوفایی عقل در پرتو نهضت حسینی، ص ۲۲۷)

آیت‌الله مکارم شیرازی در دیدار با نمایندگان هیأت‌های دانشجویی عازم پیاده‌روی اربعین اظهار می‌دارد: «پیاده‌روی روز اربعین از نسوی زائران حسینی در نوع خود به‌عنوان ابزار عظمت امام حسین(ع) مطرح است، زیرا عیناً در روایات و سیره ائمه‌اطهار(ع) در سنت پیاده‌روی به‌ویژه

برای زیارت امام حسین(ع) و امام رضاع(ع) تأکید و تصریح شده است.» آیت‌الله بهجت قمی(ره) پیاده‌روی اربعین را بهترین فرصت برای معرفی امام حسین(ع) به جهانیان دانسته، بر این نکته تأکید می‌کردند که: «الان هنوز همه مردم عالم، حسین را نمی‌شناسند، و این تقصیر ما است، چون ما سوزی امام‌الشهدا، طوری فریاد نژیم که همه عالم صدای ما را بشنود پیاده‌روی اربعین بهترین فرصت برای معرفی حسین به عالم است» (پایگاه اطلاع‌رسانی مشرق، مورخ ۱۳۰۲/۰۱/۹۲۱)

نتیجه‌گیری

۱- نخستین زیارت امام حسین(ع) در نخستین اربعین توسط جابرین عبدالله انصاری صورت گرفته است، و از آن پس ائمهاپهار(ع) که از هر فرصتی برای رواج زیارت امام حسین(ع) بهره می‌گرفتند، آن روز را که نخستین زیارت در آن انجام شده، به عنوان روزی که زیارت اربعین امام حسین(ع) در آن مستحب است اعلام فرمودند متن زیارت اربعین هم از سوی امام صادق(ع) انشاء شده و یا داشت نظامین عالی، شیعیان را از زیارت امام حسین(ع) در این روز برخوردار می‌کند، که از علامت شیعه نیز دانسته شده است.

بر بخشی از این زیارت درباره هدف امام حسین(ع) از این نهضت آمده است: «خدایا! امام حسین(ع) همه چیزش را برای نجات بندگانت از نابخردی و سرگشتگی و ضلالت در راه تو داده، درحالی که گروهی فریب خورده، که انسانیت خود را به دنیای پست فروخته‌اند، بر ضد وی شوریده و آن حضرت را به شهادت رساندند.» (تهذیب‌الاحکام، ج ۳، ص ۶۰)

بنابر این زیارت اربعین نوعی «تجدید میثاق» با امام حسین(ع) و اهل‌بیت عصمت و طهارت(ع) است. ابزار وفاداری نسبت به آنان و راه و مراسم‌شان، ابزار عداوت و برائت نسبت به قاتلان و دشمنان آنان (تولی و تبری)، اعلام آمادگی برای جان‌فشانی در راه مقدس آنان، بیان مواضع و همبستگی با خط نورتانی اهل‌بیت پیامبر، تبعیت، تسلیم و نصرت، شناخت چهره‌های حق و باطل و رهبران نور و نار و مسئله جهاد و شهادت و خطا ینثارگری در راه مکتب و عقیده، که دستاورد شناخت فلسفه عاشورا و قیام حسینی است. و در نهایت این سنت پیاده‌وری، نوعی اعلام آمادگی، جان‌فشانی در راه امام حسین(ع) است. چه جانی و مالی، چه قدمی و چه قلمی، به عبارت دیگر انهایی که در این ایام به زائران حسینی خدمت می‌کنند و از جان و مالشان بذل و بخشش می‌کنند، به نوعی آمادگی دارند که اگر امام حسین(ع) به این دنیا رجعت کند و نیاز به کمک داشتند، جانی و مالی ایشان را یاری کنند. همان‌طور که منظر ظهور حضرت حجت(عج) فرزند ایشان و باری آن حضرت با مال و جان هستند.

صفحه معارف و پنج روزهای : شنبه ، یک‌شنبه سه‌شنبه و پنج‌شنبه منتشر می‌شود

تلفن‌های مستقیم: ۰۲۲۹۴۱۹۹۱ – ۰۲۲۳۱-۲۵۲۲۲۱

Maaref@kayhan.ir